

FINJA

Hjälp vid
PUTSNING

BRUKSANVISNING

Allmänt

En grundregel vid all putsning är att du alltid skall ha det starkaste skiktet innerst och svagare ju längre ut du putsar. På detta sätt får du den bästa samverkan mellan skikten och det bästa slutresultatet.

Bindemedel delas in i hydrauliska och icke hydrauliska bindemedel. De hydrauliska härdar genom en reaktion med vatten, härdar och binder såväl i luft som i vatten. Ett icke hydrauliskt bindemedel kräver luftens koldioxid för att härdas, detta gör att de inte kan härdas under vatten och kan vara mindre lämpade utomhus i fuktig och kall väderlek. Av Finjas bindemedel så är det endast Släckt Murkalk E som inte är hydrauliskt.

Finjas Bindemedel delas in i Cement, Murcement A, Kalkcement C, Släckt Murkalk E. Av Murcement A kan du blanda bruk med hållfasthet upp till klass A, med Kalkcement C till klass C osv. Standardcement används t ex för att blanda cementbruk.

Mur och Putsbruk delas upp i fem hållfasthetsklasser beroende på tryckhållfastheten efter 28 dygn på en standardiserad kub. A = 12 MPa, B = 4 MPa, C = 1,5 MPa, D = 1,0 MPa, E = 0,5 MPa. Finjas färdiga torrbruksprodukter är optimerade för att få rätt egenskaper, ”drygar” du ut bruket förändrar du egenskaperna.

Har du sprickor i en fasad som är putsad med oorganisk ytputs är de att betrakta som ofarliga kosmetiska sprickor. Har du däremot en organisk puts bör du vara mer uppmärksam på sprickor, då fukt som tränger in genom sprickorna inte har någonstans att komma ut och därigenom kan orsaka frostsprängning.

Vid temperaturer under + 5°C har bruk och betong låg hållfasthetstillväxt utan att särskilda åtgärder för att förhindra frysning vidtas. Flera av följande åtgärder kan behövas för att säkerställa funktionen hos bruket vintertid: Varmt blandningsvatten (max 80°C), uppvärmt bruk (bruksmassa max 40°C), intäckning av arbetsstället, se till att murstenar inte är frusna, tillsätta frostskyddsmedel i bruket.

Grundningsbruk

Det första putsskiktet som ger flera fördelar för det fortsatta putsningsarbetet:

- En bättre vidhäftning för stockningsbruket.
- En jämnt sugande yta, minskar risken för att murfogarna syns samt att du får en bättre kvalitet på utstockningsskiktet. På sugande underlag får man en bättre hållfasthet och kvalitet på putsbruket. Åtgång ca 5 kg /m².

Stockningsbruk

Grovputsbruket som avjämnar ytan och bygger upp det egentliga putsbruket. Åtgång ca 18 kg/m² vid 10 mm putsskikt. (Putsbruk med 0-3 mm fraktion/kornstorlek på gruset).

Filtningsbruk

Finputsbruk för att filta i och laga ojämnheter i underliggande putsskikt samt tunnputsning. Åtgång ca 9 kg/m² vid 5 mm putsskikt. (Putsbruk med 0-1 mm fraktion/kornstorlek på gruset).

Ytputs

Yttersta putsskiktet för att ge fasaden en struktur och färg. Åtgång från ca 4 till 25 kg/m² beroende på ytstruktur. (Ädelputs).

Frifallsblandare, även kallad ”tombola” är den vanligaste blandaren för hemmabruk.

Bruksvisp. Används tillsammans med bormaskin för att blanda mindre mängder bruk.

Murbrukshink. Skall vara extra kraftig både i plast och i handtag.

Kalkkvast. Används för att fukta ytor som skall putsas eller muras.

Vattenpass. Används för att få banorna på väggytan lodräta.

Rätskiva. Används vid putsning för att dra putsytan jämn och ta bort överflödigt puts.

Putsnät

Putsnät använder du för att minimera risken för sprickbildningar i putsskiktet. I vissa fall kan nätet tillsammans med infästningar fungera som putsbärare för putsbruket. Starka underlag och underlag med bra vidhäftning t ex tegel, lättklinker (utom vissa isolerade varianter), behöver oftast bara nätkompletteras i exempelvis utsatta hörn medan svagare underlag och underlag med dålig vidhäftning, t ex mexisten, behöver helnätning över hela ytan. Nätet fästs normalt med krampor som spikas in i underlaget, vid vissa underlag kan andra typer av infästningar vara nödvändiga. (se underlagsguiden). Näten skall överlappa varandra minst 50 mm. Ett tips är att fästa nätet efter du lagt på grundningsbruket, då kan bruket torka under tiden som du nätar.

Illäggingslev. All-roundslev som används t ex vid lagning, murning, för att ösa bruk, etc.

Putsslev. Används för att slå putsbruket på ytan som skall putsas.

Putstyper

En puts kan bestå av ett eller flera skikt:

Enskiktputs - endast utstockningsbruk

Tvåskiktputs - t ex grundningsbruk, utstockningsbruk

Treskiktputs - t ex grundningsbruk, utstockningsbruk, ytputs

Fyrskiktputs - t ex grundningsbruk, utstockningsbruk, filtningsbruk, ytputs (oftast färg)

Slipstål. Används för att för att få en väldigt jämn och fin putsyta.

Revertering

En revertering är när du putsar utan att putsen har vidhäftning i det befintliga underlaget, exempelvis putsning på trästomme, på gammal puts, mm. Nätet fästs med lämplig infästning, tex ROT-distans eller Reverteringsplugg. Finjas tilläggsisoleringssystem Iso-Fin är också en variant av reverterad fasadputs.

Hydrofoberat putsbruk

Ett hydrofoberat putsbruk har vattenavvisande egenskaper, lämpligt exempelvis i slagregnsrika områden eller vid små takutsprång. Alla typer av ytputs fungerar dock inte här.

Skurbräda. Används för att för att slätskura putsytan.

Säckskurningsbruk

Säckskurningsbruk är ett slammningsbruk för att omfärga tegelfasader, Finja saluför ett flertal olika standardfärger. Vill du ha "distinktare" färger än vad standardsortimentet kan erbjuda går det att få en säckskurad ytan om du använder Härdstänkputs 0-1 (se Ädelputser) utan glimmer, glöm då inte att slamma ytan av tegel med ett grundningsbruk innan. Åtgång ca 5-7 kg/m².

Stålsvård. Används för att jämna putsytan.

Underlagsguide

Vid användning av färdigt torrbruk kan du räkna med en åtgång på ca 18 kg/m² och cm putsskikt.

När du skall putsa på **nya och rena underlag** av:

- lättklinker** använder du Grundningsbruk A + Putsbruk B eller C, ytan nätas enligt Finja Arbetsanvisning Lättklinkerblock eller Ergotherm.
- trästomme** får du montera utegips och sedan vindpapp, efter det fäster du nät över hela ytan med hjälp av ROT-distans. Avståndet mellan fästena bör vara 600 mm horisontellt och 300 mm vertikalt (ca 6 st/m²). Som grundningsbruk använder du exempelvis 10 mm Putsbruk B och som utstockningsbruk 10 mm Putsbruk C.

ROT-distans. Används för att säkerställa förankring och distansering av putsnätet till fasaden.

- c. **lättbetong** är det viktigt att du följer blocktillverkarens rekommendationer, oftast innebär det att lågalkaliskt grundningsbruk och utstockningsbruk skall användas, ytan skall helnätas, fäst nätet med krampor.
- d. **tegel** använder du Grundningsbruk A + Putsbruk B eller C, ytan nätas vid utsatta ställen
- e. **betonghålst** använder du Grundningsbruk A + Putsbruk B eller C.
- f. **betong** fäster du putsnät med ROT-distans c/c 400 mm både horisontellt och vertikalt och spikplugg för att sedan applicera bruket enligt ”trästomme”. (Betong är stabilt, men har dålig vidhäftning.)
- g. **kalksandsten** se ”betong”.
- h. **skorsten** utomhus grundar du med Grundningsbruk A och använder sedan med fördel Putsbruk B hydrofoberat putsbruk (p g a väderutsattheten). Är skorstenen av lättklinker skall den helnätas. Inomhus kan du istället använda Putsbruk C.
- i. **murar, socklar** och **ytor** som kommer **under mark** använder du Cementbruk A.

Långskånska. Används för att slätskura putsytan.

Filtbräda. Används för att slätskura fram en fin putsyta.

Reverteringsplugg. Används för infästning av putsnät på befintlig fasad av betong eller stenmaterial.

Kanitz. Används för att slätskura putsytan på svåråtkomliga ställen.

När du skall putsa på **befintliga fasader** bestående av

- a. **gammal puts** (oorganisk) måste fasaden vara ren och skador lagade. Ett putsnät fästs över hela fasaden med hjälp av Reverteringsplugg på underlag av tegel, lättbetong, lättklinker och betonghålst. Utgörs underlaget av trä så används ROT-fäste STD. Sedan appliceras t ex 10 mm Putsbruk B som grundning och 10 mm Putsbruk C för utstockning. Är putskiktet väldigt dåligt kan det vara lika bra att bila ner det helt och bygga upp ett nytt putsskikt från grunden.
- b. **målad fasad** (organisk) så måste du tänka på att färgen kommer att fungera som ett tätskikt om den lämnas intakt. Om inte färgen avlägsnas helt genom t ex blästring, får du ”öppna upp” den genom att skära snitt diagonalt åt båda håll med c/c 600 mm. Sedan kan du bygga upp putsskiktet enligt punkt a (oorganisk puts).
- c. **träpanel** monterar du ner träpanelen, följ därefter anvisningarna för ”trästomme” ovan
- d. **asbestcementskivor** monterar du ner skivorna, följ därefter anvisningarna för ”trästomme” ovan.
- e. **lertegel** fäster du putsnätet med Reverteringsplugg, gör ett utdragsprov för att kontrollera draghållfastheten. Sedan appliceras t ex 10 mm Putsbruk B som grundning och 10 mm Putsbruk C.
- f. **granitsten** fäster du putsnätet med Reverteringsplugg, använd fogarna, det är tungt att borra i natursten. Sedan appliceras t ex 10 mm Putsbruk B som grundning och 10 mm Putsbruk C.

Ädelputser

En Ädelputs är en genomfärgad puts med cement och/eller kalk som bindemedel samt vit ballast (ej Finja Spritputs Natur). Till skillnad från en organisk ytputs som innehåller plaster gör den oorganiska Ädelputsen inte det. Ädelputs är svårt att applicera och bör göras av en fackman.

Sockelputserna används på socklar och kallmurar där en tåligare puts önskas För att erhålla en bra slagåtlighet och få en estetiskt tilltalande brytning mot resten av byggnaden är det dock oftast bättre att slätmåla sockeln. Hårdstänkputs används när en extra bra vidhäftning mot underlaget önskas, den har även en bättre färgbeständighet än vanlig stänkputs.

Ädelputs delas upp efter kornfraktionen. Ungefärlig sprutad åtgång enligt tabellen på motstående sida.

Rivbräda - väffla. Används för grovjämning av putsytan.

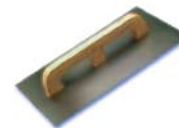

Stänkputsapparat. Används för applicera stänkputs på fasad.

ÅTGÅNGSTABELL				Lämpliga underlag (rena och fasta)
Produkt	Bindemedel	Kornfraktion	Åtgång	
Stänksputts KKh	Kalk+Hydr. Kalk	0-1 mm	4kg/kvm	KC och KKh baserade
Spritputs KKh	Kalk+Hydr. Kalk	0-5 mm	15kg/kvm	KC och KKh baserade
Spritputs KC (hand/natur)	Kalk+Cement	(0-5/0-6) mm	15kg/kvm	C, KC och KKh baserade
Sockelstänksputts KC	Kalk+Cement	0-1 mm	4kg/kvm	Socklar och murar
Sockelspritputs KC	Kalk+Cement	0-5 mm	15kg/kvm	Socklar och murar
Härdstänksputts KC	Kalk+Cement	0-1 , 0-2 mm	4kg/kvm	C, KC och KKh baserade
Rivputs KC	Kalk+Cement	0-3 mm	25kg/kvm	KC och KKh baserade

Spikrivbräda. Används för att spikriva rivputs till önskad yta.

Stålskånska. Används för att dra på putsen på putsytan.

Ädelputs finns i 31 standardfärger men kan brytas fram i fler nyanser.

Finja Iso-Fin

Skall du tilläggsisolera ditt befintliga hus eller bygga nytt och vill ha en tålig och stark isolerad putsfasad på ditt hus väljer du Finja Iso-Fin fasadssystem.

Isoleringsskivorna fästs mot väggen med speciella infästningsdetaljer, därefter monteras putsnätet med hjälp av tillhörande fäst-detaljer. Putsburket sprutas eller appliceras för hand direkt på isoleringen och armeringsnätet. Slutligen sprutas ytputsen i önskad kulör och struktur. Så skapas slitstarka och vackra fasader med lång livslängd!

Finja tillhandahåller Projekterings- och Monterings-anvisningar, se www.finjabetong.se för ytterligare information.

Isoleringsskivor

Består till 98% ren luft och 2% cellplast. Försedda med spont för att uppnå en heltäckande isolering. Finns i format 1185 x 585 mm samt i tjocklekar från 40 till 200 mm.

Infästningar

Finns i olika utförande beroende på typ av underlag. För betong och murverk i utförande expandertyp, för trä i kombination med skruv. Montering utföres genom isoleringen in i underlaget.

Putsnät

Svetsat ståltrådsnät av tråd med diameter 1,05 mm. Nätet är varmförzinkat efter svetsning. Lätt att montera med hjälp av tillhörande fästdetaljer.

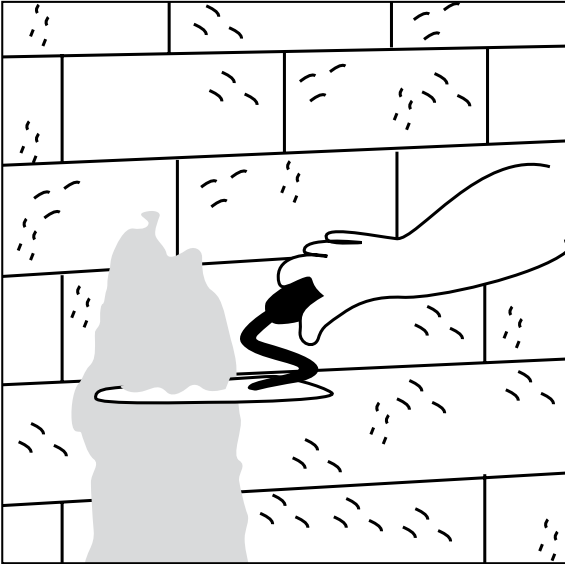
Putsbruk

Finjas Glasfiberbruk A ger en stark och oöm fasad med långvarig, bestående funktion. Glasfiberbruk A har ett mycket högt vatten-, smuts- och sprickmotstånd.

Ytskikt

Från slätmålad till spritputsad yta med olika strukturer. Finns i de flesta förekommande kulörer, vilket möjliggör en individuell utformning av varje byggnad.

1. Tunngrunnda först

För att få god vidhäftning mellan puts och putsunderlag bör du tunngrunnda (vällingkonsistens) med ca 5 kg/m². Använd Finja Grundningsbruk A. Starkt sugande underlag bör vattnas före grundningen. Låt grundningsbruket "vittorka" före det egentliga putspåslaget. En jämnt sugande yta medför en bättre vidhäftning och bättre kvalitet på nästa putsskikt.

2. Blanda torrbruk och vatten

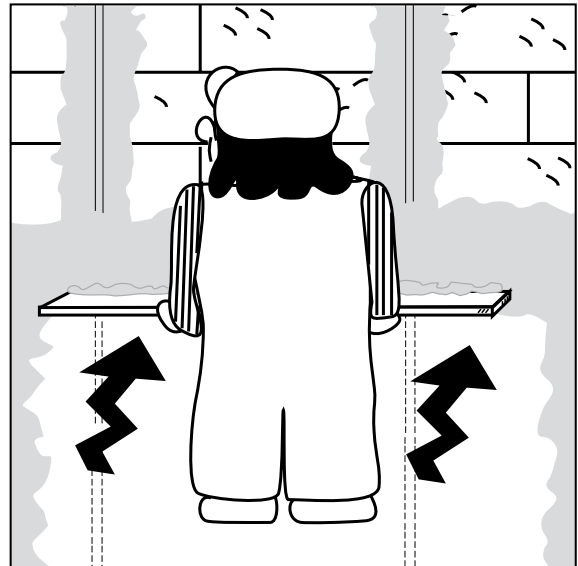
Gör så här: Häll först lite av vattnet i blandningskärlet och därefter växelvis Finja Puts och Murbruk C och vatten. Blanda ordentligt. Bruket innehåller cement och måste användas inom ett par timmar efter blandningen.

3. Slå på putsen

Finja Puts och Murbruk C använder du till det egentliga putspåslaget (grovputsen 10-15 mm tjock). Slå på putsen med slev som bilden visar.

4. Grovputsa efter läkt

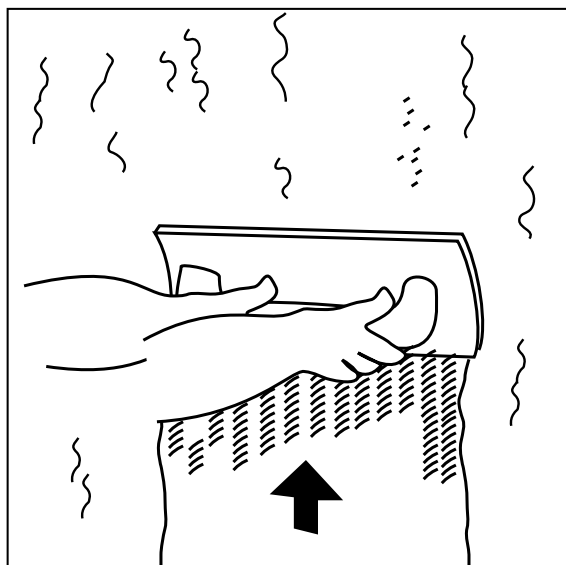
Grovputsningen sker efter banor av läkt som lodas in. Slå sedan på bruket med slev inom banornas begränsningsyta. När grovbruket satt sig använder du en rättskiva som dras på putsribborna, nerifrån och uppåt i en sågande rörelse. När väggen är jämn tar du bort putsribborna och fyller i med putsbruk där ribborna funnits.

5. Slätskura

Efter det att bruket stelnat till slätskurar du med en skurbräda. Du för skurbrädan i cirklande rörelser och fortsätter tills ytan är jämn, men inte längre. Vid långvarig skurning riskerar du att pumpa fram finmaterialet till ytan.

6. Tunnputsa inomhus

Inomhus kan du på betongväggar, lättbetong eller kalksandsten tunnputsa istället för tjockputs. Välj för underlaget avsedd produkt, vid tveksamhet rådgör med din byggvaruhandlare. Normalt används tunnputsen för puts-tjocklekarna på 2-5 mm. Dra på tunnputsen med en stålskänka.

7. Filtning

Vid behov av en jämnare och slätare väggyta kan du filta denna med en filtbräda. Filtning kan ske strax efter appliceringen av bruket. Är du osäker om brukat torkat tillräckligt, prova dig fram. Skydda från direkt solljus och vinddrag. Eftervattning ökar hållfastheten.

Tänk på att:

- till 100 liter färdigt bruk går det åt ca 150 kg torrbruk
- till ca 10 mm tjock puts går det åt ca 18 kg torrbruk/m² inkl spill
- till ca 5 mm tjock slamning går det åt ca 9 kg torrbruk/m² inklusive spill
- använda varmt blandningsvatten vintertid
- använda Finja Frostskydd vid temperaturer under +5°C. Vid låga temperaturer måste vinteråtgärder i form av uppvärmning etc. vidtagas, då bindning och hårdnande avstannar vid temperaturer under +5°C och risk för sönderfrysning finns

Finja har ett av marknadens mest kompletta torrbruksprogram

Med säkerhet det mest färgstarka. Inte för skojs skull, utan för att du alltid ska välja rätt bruk. Torrbruket färdigblandas på vår fabrik med stor exakthet, det enda du tillsätter är vatten. Leverans sker i säckar om 25 kg. Ett flertal av våra produkter kan även erhållas i storsäck 1000 kg eller i lösvikt för bruksbehållare.

Färgglatt och informativt

Färgglada säckar med tydlig information gör Finjas torrbrukssortiment lättarbetat för både återförsäljaren och användaren.

På vår hemsida, www.finjabetong.se, finns även tips & idéer, produktblad, byggvarudeklaration och varuinformation för produkterna. Behöver du mer information, kontakta din återförsäljare.

Vårt färgsystem bygger på följande:

- Mura
- Gjuta
- Putsa
- Laga
- Golv

Gipsputs

Gipsputs används inomhus för utstockning, putsning, lagning av de flesta förekommande underlag t ex tegel, lättklinker, lättbetong och tidigare putsade ytor. Till släta och icke sugande underlag som t ex betong skall ytan förbehandlas med Finja Gipsprimer.

Grundningsbruk A

Används som grundning för murade väggar som skall putsas.

Puts & Murbruk C

Används för utstockning/grov-putsning och slamning. Renovering av tidigare KC putsade underlag. Murning av tegel, speciellt för skorstenar invändigt.

Cementbruk A

Murning av glasbetongblock, natursten och betongblock. Putsnings- och slamningsbruk, tunngrundningsbruk och som lagningsbruk på betong. Mindre gjutningsarbeten. Läggningsbruk för keramiska plattor.

KC Putsbruk B (0-3)

Bruket används för utstockning/grovputsning, slamning och lagning av tidigare KC-putsade underlag. Putsning över mark av betongblock, lättklinkerblock och lättbetongblock (För putsning på lättbetong se tillverkarens rekommendationer.)

KC Putsbruk B (0-1)

Bruket används för filtning, slamning och lagning ovan mark av tidigare KC putsade underlag.

KC Putsbruk C (0-1)

Bruket används för filtning, slamning och lagning ovan mark av tidigare KC putsade underlag.

Övriga produkter i putsbrukssortimentet se www.finjabetong.se

Denna skrift har som syfte att inspirera och visa exempel på hur olika arbeten kan utföras. Finja kan inte ta något konstruktionsansvar då det finns en rad faktorer som Finja inte råder över t ex omgivande miljö, underlagets beskaffenhet och kvalitet. Läs och följ skyddsföreskrifterna på aktuell produktförpackning.